

Джилин дөрвн цаг — хавр, зун, намр болн үвл, хальмгин наласн теегиг, цаг болгын эврә-гьәри, соньн кевәр оньг-зүс-инь, бәәдлинь сольдж хуврәнә. Дживртә шовун нисшго джи-нһсн, хагь-ташсн хорн киитн. ки давхцулад оркдг шүрүн салькта шуургын—үвлдн, ноха гәнһьм гань халун — зундн, хавр-намрин чиг-боран, баль-чг — цуг эн тоотиг кен икәр үзнә, кен сәәнәр меднә. орч-лнһгин ним бәәдллә цуцрт-тан угагьар теслцдж, кен тее-гиг кеднә гидж сурсн күүнд: хөөч, — гидж хәрү өгхлә, чик болх гидж саннав.

Күн болгьна көдлмштән бәр-сен диилврнь амрхн кевәр ирхш. Зуг гартан бәрсен көд-лмштән үнн-гол седклән өгәд, орчлнһгин аюлиг дииләд гар-сн күн көдлмштән чигн диил-вр күүцдж чадна.

Тиим улсин негн, оln джи-лә дамшлтта, мана таньгь-чин нег эгл ах хөөч — Жоло-бов Александр Степанович.

— Үрдн, хаана цагт геснь өлн, ээмнь хагьрха, оньдинд хойр нарн болзгта, кесн көд-лмшин аш зуг уусн-идсәр хәр-рүлгддг цаг, ода мини гарт бәәх кишгәс, өдр сө хойршнһ йилгьрнә. Урд цагт мана нас-нд күрсн медәтнр — угатә улс,

эн зовлнһгас мадниг хагьцу-лдж, шулун эрлг авхн болх гидж келцхәдмн. Ода болхла, джир күрсн насдан би ах хө-өч болдж көдлджәнәв. Хәлә-лч, тапгьчин айта гисн мал-чирин хуртг намаг өөдән гар-гьдж, президиумд суулгьв. Те-гәд, энүнә хөөт бийд, нанд үк-хән эрх ухан орхий? — гидж Александр Степанович бах-мджтагьар инәнә.

— Хөөнәс ик ноос, оln хургь авхн төлә, малиг гару угагь-ар, таргьн-цатхлнһгар өскхин

төлә, тедниг эврәннһ нүдн әд-ләр хәләх кергтә. Ганцхн ас-рмдж сән болсар хөөнәс ик ноос авч болшго. Тедниг цаг-цагар цеврлдж, ноосиднһ ора-лдсн бог-шегиг авч хаяд, бәәр-сүүринь цеврәр хадгьлх кергтә. Үвлд сальки-шуургьн уга цагт киитнәс икәр аәхмн биш, багь наста малиг экн ав-гаснһ авн газа хонулдж дас-хла, тедн киитид, деерән «ду-лан девл үмсцхәнә» — нооснһ бавгьр никтәр ургьна, тиим мал тохмарн киит даадг, ик ноос өгдг болдж гарна, — гидж Александр Степанович дамшлтасн келнә.

Эн күүнә болгьамджта хә-ләцнһ, аәрстә хойр ик гарнһ, наснаннһ кирцәгьәр чирәднһ орсн хурнәсинһ, гүн уха уха-лджах метәр бүридж хәлә-джәгьәд, адгьлго, аргьул ке-лсн үгинһ сонһсад — цуг би-йинһ хәләгьәд шилтхнһ, ним болдж медгднә. өргн теегәр талвагьад идшлдж йовх ца-гьан-цагьан хөд, заядар бий-снһ күүнә нүднд үзгдсн болна. Тиим болдж медгдлго чигн бәәшголм! 1933 джиләс авн, хөрн тавн джилин эргцд Алек-сандр Степанович дань ах хө-өч болдж көдлджәнә. Хөөнә ард дахсн эн ут хаалгь, мана советск эгл малчирин, эгл көд-

лмшч улсин негнәннһ хаалгь. Эн хаалгь — джиргьлин болн кишгин хаалгь—гигьәд уха-лхд, йир сәәхн байрта-бахм-джта.

— Кедү дакдж би түрү-зү-дүлә, сальки-шуургьнла, чо-нохала, тату-тартгла харгьсн болхв, түрү-зовлнһ уга киш-джиргьл уга... — гидж хөөч келнә.

Болв, эндр өдр таньгьчдан нег сән хөөч гих Жолобовин нерн — цуг тер тоот күчр хаа-

лгьсиг гатлад, диилсн төлә-днһ ирсн нерн.

1945 джил, андрсн немши-рин хортна өгсн күнд шавас мана орн-нутгт гетләд уга кү-чр цагт, өлн-киитн хойриг даа-гьад, Жолобов Александр Сте-панович сән күүлт күүсми. Тер джил, авсн даалгьврасн үлү 168 хургь асрдж, өскдж Төрск-ндән эн өгсми. Тер сән авьяс-ан эндр өдр күртл эн хөөч алд-лго бәрдж йовна.

Оньгрсн джил Жолобов 100 хөн болгьнас 119 хургь, хөн болгьнас 6 килограмм ноос киргьдж авб.

Хаврар мал төлән авлгьнд белдврин көдлмшт ик оньг тусджах цагт, Александр Сте-пановичин хәләджәх, хургь-лх хөөдин отарт бас сән кил-мдж өггдджәнә.

— Эн джил 100 хөн болгь-нас 130 хургь авх даалгьвр авлав, тер даалгьвран күүцә-хин төлә мини өрк-бүлин ик гүдждрт кергтә, мини бригад, мини өрк-бүләс бүрднә. Герин күүтәгьән, үртә-садтагьан цу-гьар хөөчвдн, — гидж үр Жо-лобов келнә.

Эн хөөчин, хөн болгьнас авх ноосна даалгьвр бас йир өөдән — 6,5 килограмм. Авсн даалгьвран үр Жолобов күүцә-хий - угай гидж магьдлад керг уга.

Александр Степановичин ди-илвртә көдлмшнһ кесг дакдж өлн-зүсн үнтә мөрәсәр, белгү-дәр, эд-таврар, Күндтә грамот-сар ачлгдсми.

Черноземельск района «Чер-ноземельский» совхозин ах хөөч Жолобов Александр Сте-панович, улм шундж көдлдж, улм ик диилврмүд бәрдж, ур-дк сән авьясан алдлго бәрх гидж ицдж болхмн. Мана иц-лтиг эн күүцәхнһ чигн лавта.

С. БАЙДЫЕВ.